

Jochumhof, botanische tuin aan de Maas

“Voelen moet, een blaadje kneuzen mag”

✂ jochumhof ✂

In een bocht van de Maas ligt het sfeervolle kloosterdorp Steyl (gemeente Venlo, stadsdeel Tegelen). Hier stichtte de Duitse priester Arnoldus Janssen in 1875 een missiehuis. Rooms-katholieke ordes waren in die tijd in Duitsland verboden. Peter Jochum onderwees de priesterstudenten biologie en bij wijze van aanschouwelijk onderwijs begon hij in 1933 met de inrichting van een plantentuin. In 1971 nam een stichting het beheer over en sindsdien leeft zijn naam voort in botanische tuin Jochumhof, sinds 2007 gemeentelijk monument.

Tekst en fotografie - Julia Voskuil

Het tuincomplex ligt verborgen achter oude muren, met een fenomenaal uitzicht over de Maas vanaf het kadeterras met prieel. Tegenwoordig telt de Jochumhof diverse tuinonderdelen, die voor elk wat wils bieden, van oude bomen tot een heemtuin, van geurtuin tot kruidentuin. Tal van vrijwilligers helpen bij het onderhoud en verzorgen rondleidingen. Bezoekers ontvangen bij de kassa een actuele plattegrond met bijzonderheden.

Geurtuin op neushoogte

Een van de vrijwilligers is Lienke Hoebens. Ze heeft bij het Ginkgo-terras de bakken ingericht die de geurtuin vormen. “Voelen moet, een blaadje kneuzen mag”, zegt ze en voegt de daad bij het woord. “Doordat de planten in verhoogde bakken groeien en de zitjes er omheen staan, nodigen ze als vanzelf uit tot aanraken.” Een tekstbord benadrukt dit nog eens, maar bij een grote kerrieplant (*Helichrysum italicum*) is aanraken niet eens nodig. Hij geeft een heerlijk kruidig aroma af en met zijn zilvergrijze kleur is het ook een mooie plant. Lienke geeft aan dat de plantenkeus niet alleen wordt bepaald door de geur, ook een lange sierwaarde telt. Bergthee (*Gaultheria*) bijvoorbeeld is wintergroen; bij kneuzing geeft het blad geur af. Alle planten zijn voorzien van een naametiket, zodat niemand hoeft te raden naar de soort. Sommige hebben ook medicinale eigenschappen, wat eveneens wordt vermeld.

Lienke vertelt graag over de geurplanten. “Dit is het welriekend afrikaantje (*Tagetes lucida*), met bladgeur. Van Oost-Indische kers (*Tropaeolum*) geurt alles en de hele plant is eetbaar, lekker pittig.” Door de kruipende

Links: Onbekende blikvanger: *Elsholtzia stautonii*.

groeiwijze camoufleert hij de grindbetontegels waarmee de bakken zijn gestapeld. Hergebruik, want het budget is beperkt. “Bij de muur van het theehuis komt nooit zon, maar roomse kervel (*Myrrhis odoratus*) heeft daar geen moeite mee. Het is een sterke vaste plant, die goed in schaduw kan groeien. Het mooie varenachtige blad wordt gebruikt in kruidmoes. Reumatiekplant (*Plectranthus fruticosus*) staat in een losse pot, want die moet in de kas overwinteren, evenals diverse *Salvia*'s en *Pelargoniums* met bladgeur.” Koreaanse munt (*Elsholtzia stautonii*) is een echte blikvanger, tamelijk onbekend maar met opvallende lila bloeiwijzen tot eind oktober en geurig blad.

Kruidentuin

Vanaf het Ginkgo-terras lopen diverse routes naar de kruidentuin, onder andere via de heemtuin met planten uit Noord-Limburg. Een overdekt prieel biedt uitzicht over de Maas. De weidsheid van de rivier contrasteert met de intimiteit van de heemtuin, waar óók geurige planten groeien zoals wilde marjolein (*Origanum vulgare*). De kruidentuin bij het oude koetshuis is in 1995 opnieuw ingericht volgens het eenvoudige stramien van de historische kloostertuin. Binnen een omhaging van haagbeuk (*Carpinus*) liggen langwerpige bedden, met een zonnewijzer als centrum. Manshoge laurieren (*Laurus nobilis*) flankeren een bankje met uitzicht over de tuin. In de bedden groeien aromatische keukenkruiden, geneeskrachtige planten en ouderwetse groenten.

De planten zijn niet alleen voorzien van de naam, maar ook van hun toepassing. Het gemalen zaad van Chinese jute of fluweelblad (*Abutilon theophrasti*) kan bijvoorbeeld in soepen worden gebruikt. Deze vrij onbekende kaasjeskruidachtige is eenjarig en heeft prachtige zaaddozen. Ook parakers, ABC-kruid of huzarenknoop (*Spilanthes oleracea*) is eenjarig. Heeft een scherpe smaak en de medicinale eigenschappen komen van pas bij mond- en keelontstekingen (spoelen en gorgelen). Vanaf het vroege voorjaar is de Jochumhof een bezoek waard. In de kruidentuin bloeit de gulden sleutelbloem (*Primula veris*) als een van de eerste. Van deze stinzenplant kunnen de geurende bloempjes worden gebruikt in salades en voor het verven van paaseieren.

Jochumhof Stichting Botanische Tuin de Jochumhof
Maashoek 2-B, 5935 BJ Steyl, T 077 32 10 012
I www.jochumhof.nl, E info@jochumhof.nl
Entree: € 4,- incl. koffie/thee
Tuin open: 1 april tot 1 november
(do t/m zo, 11–17 uur) Andere tijden/groepen: op afspraak

Bankje met laurieren.

Gaultheria, ofwel bergthee; ook sierwaarde is belangrijk.

Geurtuin op terras.

Lienke Houbens in de geurtuin: “Een blaadje kneuzen mag”.

Tagetes lucida, het welriekende afrikaantje met bladgeur.

Myrrhis, Roomse kervel; een sterke schaduwminnende plant.

Prieel in de heemtuin bij de Maas.

thema
geur in
de tuin

